

[Kirkegaard.]

er i stand til at komme væsentligt videre, end de er i dag, inden folketinget får disse to lovforslag færdigbehandlet, og det mener jeg udvalgets formand til sin tid skal tænke over, når udvalgsarbejdet igen kommer i gang.

De synspunkter, jeg her har fremført, gælder i særlig grad de landkommuner, som ifølge deres beliggenhed ikke har særlig store muligheder for at blive sammenlagt med en købstadkommune. Det er mit indtryk, at problemerne kan være nok så komplicerede i områderne omkring vore købstæder. I de områder er der dog mange sognekommuner, der er ret tilbøjelige til at søge indlemmelse i købstadkommunen, mens de andre kommuner har et stærkt ønske om at opretholde den nuværende status. Disse problemer er forudset både af kommunallovskommissionen og af indenrigsministeren, og derfor nedsættes der formentlig som foreslået en såkaldt kommunalreformkommission med den opgave at søge at klare den slags vanskeligheder under de kommende forhandlinger.

Hvad angår de øvrige enkeltheder i de to lovforslag, fremførte jeg på mit partis vegne i foråret nogle synspunkter, og til de synspunkter vil jeg gerne henvise, idet jeg anbefaler de to lovforslag til fortsat velvillig behandling og til vedtagelse.

Sigsgaard: Den svenske kommunereform af 1952 byggede på samme grundindstilling som de lovforslag, vi her behandler, nemlig at vel er der brug for store forandringer, men de skal ske under al mulig hensyntagen til det traditionelle system, de må altså ikke være alt for dybtgående. Inden der var gået 10 år, stod det klart, at den svenske reform havde spillet fallit, og man gik på basis af en betænkning med titlen „Principper for en ny kommuneinddeling“ i gang med en langt mere radikal reform, hvis resultat bliver væsentlig større primærkommuner, afgrænset efter nye principper.

I og for sig er det jo forståeligt, at man gerne vil bygge på eksisterende kommunale sammenhænge, og at man viger tilbage for den helt drastiske reform. Jeg vil da også gerne straks sige, at en gennemførelse af det foreliggende inddelingsforslag vil være ensbetydende med et ganske pænt skridt

fremad. Mit parti må da også vurdere det som noget positivt, at der nu tages fat på problemerne. Men vi har unægtelig den opfattelse, at man ikke går vidt nok. Der vil ikke gå mange år, før også de nye primærkommuner vil vise sig at være for små og sikkert også — og det er måske det vigtigste — forkert afgrænset.

Der sigtes mod en normal mindstestørrelse på 5.000-6.000 indbyggere pr. kommune. Man har her taget hensyn til, at kommunen skal være stor nok til at bære en tresporet skole, alderdomshjem, forebyggende børneinstitutioner o. s. v., og til, at der skal være basis for at ansætte tilstrækkeligt med sagkyndige folk i administrationen, og selvfølgelig skal der tages hensyn hertil. Det er bare ikke nok. De fleste af vore nuværende kommuner havde i sin tid naturlige grænser, der var bestemt af, hvordan folk færdedes. I dag har vi mulighed for at finde ud af, hvordan kommunikationsmønstret ser ud, hvor grænserne går mellem byers og stationsbyers handelsopland osv.

Det må være en naturlig opgave at sørge for, at disse grænser så vidt muligt bliver sammenfaldende med de nye kommunegrænser. Det vil nok betyde, at vi får færre og større kommuner, end der er regnet med i lovforslaget, men det vil uden tvivl være klogt at tage dette skridt allerede nu, så vi slipper for at skulle gennemføre en ny reform allerede om 10 eller 20 år.

Meget taler for, at kommunerne så vidt muligt bør dække handelsoplandene. Kommunerne tager jo tit ikke-lovbundne opgaver op, f. eks. arbejder mange med både boligbyggeri og erhvervsudvikling. Deres indsats her har konsekvenser for hele det pågældende erhvervsøkonomiske område, som derfor også bør omfattes af kommunen. Derved får kommunen bedre muligheder for at arbejde med disse vigtige ting, og samtidig får alle de mennesker, der direkte er underkastet virkninger af kommunens dispositioner, også indflydelse på dens politik, og det må vel være et elementært demokratisk princip. Med andre ord: en kommune bør så vidt muligt omfatte hele det område, som kommunens virksomhed har direkte konsekvenser for. Jeg håber meget, at der i udvalget kan skabes flertal for, at også dette princip